

Αριθμός 20 /2023

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΝ ΛΑΡΙΣΗ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Αποτελούμενη από τους Θεοδώρα Τέτσιου, Γεωργία Τσώκου - Εισηγήτρια και Χρυσοβαλάντη Λέτσιο, Προέδρους Πρωτοδικών, Ευαγγελία Αποστόλου, Ελευθέριο Τοπαλνάκο, Αρετή Κουκουτίμπα, Ιωάννη Μπαντίδη, Δημήτριο Νικολαΐδη, Ελένη Σούρλα, Γαρυφαλλιά Σπυρίδου, Ανδρομάχη Αργύρη, Αικατερίνη Σοφιανού, Δημοσθένη Ρίζο, Μαριάννα Χαρίση, Ευάγγελο-Αλέξανδρο Λίταινα, Ευγενία Τσακλίδου, Ευάγγελο Νικολάου και Αγνή Γκατζόφλια, Πρωτοδίκες.

Συνήλθε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Πρωτοδικείου την 12^η Δεκεμβρίου 2023, ημέρα Τρίτη και ώρα 13.00, με την παρουσία της Προϊσταμένης Διεύθυνσης της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Καλλιόπης Γούσιου και του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας Απόστολου Τζαμαλή, του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας, Τρύφωνα Τσάτσαρου και του Δημητρίου Παπαστεργίου, ο οποίος παραστάθηκε αντί του Προέδρου του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου της περιφέρειας του Εφετείου Λάρισας προκειμένου: 1)

και 2) να αποφανθεί επί του θέματος της προοπτικής της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας και της διαμόρφωσης της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του πρώτου βαθμού.

Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Λάρισας, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας και ο παριστάμενος αντί του Προέδρου του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου της περιφέρειας του Εφετείου Λάρισας, αφού ανέπτυξαν τις προτάσεις τους, αποχώρησαν.

Η Ολομέλεια αφού έλαβε υπόψη της τις ανωτέρω διατάξεις δέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της ανωτέρω Προέδρου Πρωτοδικών.

Β) Η Εισηγήτρια- Πρόεδρος Πρωτοδικών Γεωργία Τσώκου, έθεσε υπόψη της Ολομέλειας τα ακόλουθα: Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ΚΟΔΚΔΛ, την ολομέλεια συγκαλεί ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο και η σύγκλησή της είναι υποχρεωτική εντός δεκαπέντε (15) ημερών, όταν α) ζητηθεί εγγράφως από το ένα τρίτο (1/3) των μελών που κατά τον χρόνο της αίτησης συμμετέχουν σε αυτήν ή, σε περίπτωση που στο δικαστήριο υπηρετούν περισσότεροι από εξήντα (60) δικαστές και δικαστικοί πάρεδροι, από είκοσι (20) τουλάχιστον μέλη της, β) ζητηθεί από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, όταν πρόκειται για διοικητικά δικαστήρια, και η σύγκλησή της αφορά ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου, γ) ασκηθεί προσφυγή από ένα (1) μέλος της εναντίον πράξης του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, δ) ζητηθεί με απόφαση του οικείου δικηγορικού συλλόγου για θέματα που άπτονται της άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος, κατά τη συζήτηση των οποίων δικαιούται ο πρόεδρος ή εκπρόσωπος του οικείου δικηγορικού συλλόγου να παρίσταται και να συμμετέχει στη συζήτηση και αποχωρεί πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας, και ε) ζητηθεί από τον προϊστάμενο της γραμματείας του δικαστηρίου μετά από απόφαση της υπηρεσιακής συνέλευσης, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της. Η απόφαση αυτή αφορά θέματα που άπτονται της λειτουργίας της γραμματείας του δικαστηρίου, κατά τη συζήτηση των οποίων, ενώπιον της ολομέλειας, μπορεί να παρίσταται και ο προϊστάμενος της γραμματείας, ο οποίος αποχωρεί πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Η διαδικασία της σύγκλησης και της διεξαγωγής των εργασιών της ολομέλειας ρυθμίζεται από τον κανονισμό του δικαστηρίου. Στην αρμοδιότητα δε της ολομέλειας υπάγονται, μεταξύ άλλων, η λήψη αποφάσεων για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης και η λήψη απόφασης ή η γνωμοδότηση για όσα θέματα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητά

της από τον κανονισμό ή από ειδικές διατάξεις. Τέλος, η ολομέλεια δύναται να συγκληθεί, προκειμένου τα μέλη της να ανταλλάξουν απόψεις σε νομικά ζητήματα. Τα πορίσματα των σχετικών συζητήσεων δεν δεσμεύουν τα δικαιοδοτικά όργανα του δικαστηρίου. Στην προκειμένη περίπτωση, με την με αριθμό 475/11-12-2023 πράξη της Προέδρου Πρωτοδικών Θεοδώρας Τέτσιου Διευθύνουσας το Πρωτοδικείο Λάρισας συγκαλείται η Ολομέλεια του Πρωτοδικείου Λάρισας κατ' άρθρα 15παρ.1, 2εδ.απερ.6β, 17πρ.1περ.α και παρ.7 του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., προκειμένου να αποφανθεί επί του θέματος της προοπτικής της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας και της διαμόρφωσης της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του πρώτου βαθμού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Οργάνωσης Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, η Ολομέλεια έχει τη δυνατότητα να λάβει αποφάσεις για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης. Το ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, για το οποίο έχει τη δυνατότητα και δεν υποχρεούται η Ολομέλεια κάθε Δικαστηρίου να εκφράσει την γνώμη της, δεν αφορά οποιαδήποτε νομοθετική μεταβολή και παρέμβαση, αλλά αυτή που συνδέεται με την άσκηση της δικαστικής εξουσίας. Ο διορισμός των δικαστών, η ανάθεση σ' αυτούς των καθηκόντων τους και η φύση και το είδος αυτών, η υπηρεσιακή τους εξέλιξη και ιδίως η βαθμολογική τους προαγωγή δεν κρίνεται από την Ολομέλεια του εκάστοτε Δικαστηρίου. Η Ολομέλεια επίσης, δεν κρίνει αν ο εκάστοτε υπηρετών στο Πρωτοδικείο δικαστής έχει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για να ασκήσει το έργο του, αλλά αυτό αποτελεί θέμα ελέγχου του Επιθεωρητή. Επίσης, δεν προκύπτει ότι η ολομέλεια γνωμοδοτεί για το αν υφίσταται ή όχι επαρκής δικαστηριακή ύλη στο Πρωτοδικείο, αλλά καταρτίζει και τροποποιεί τον κανονισμό λειτουργίας του δικαστηρίου, ώστε να προβλέπεται η κατάρτιση των τμημάτων και ο συγκεκριμένος αριθμός εκδίκασης των υποθέσεων ανά αντικείμενο και διαδικασία, προκειμένου να καταστεί εφικτή τόσο η εκδίκαση των εκκρεμών υποθέσεων, όσο και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων. Εκκινώντας από αυτές τις σκέψεις και λαμβάνοντας υπόψιν ότι τη δεδομένη χρονική στιγμή δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόταση από τον αρμόδιο φορέα, αλλά μόνο ένα σχέδιο από την ομάδα εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ενώ μόλις στις 11-11-2023 κοινοποιήθηκε στους δικαστικούς λειτουργούς το πολυσέλιδο πόρισμα της παγκόσμιας τράπεζας για

την αναμόρφωση του δικαστικού χάρτη, η ενασχόληση με το προκείμενο ζήτημα υπό τις παρούσες συνθήκες δεν αποτελεί ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, με το οποίο μπορεί να ασχοληθεί η Ολομέλεια του Δικαστηρίου. Και τούτο διότι οι τυχόν σκέψεις, αμφιβολίες, αμφισβητήσεις και προβληματισμοί αναφορικά με την προοπτική ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας δεν αρκούν για να στηρίξουν τη δεδομένη χρονική στιγμή τη λήψη απόφασης επί του ζητήματος ούτε την ανταλλαγή απόψεων, χωρίς να έχουν προηγουμένως σαφώς εκφράσει τις απόψεις τους οι αρμόδιοι φορείς για το όλο ζήτημα ή έστω, για επιμέρους νομικά ζητήματα. Η τοποθέτηση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου δεν αποτελεί διακήρυξη ή ψήφισμα, αλλά πρέπει να δίνει σαφή απάντηση στο ζήτημα που προκάλεσε τη σύγκλησή της. Είναι πρόωρη και μάλλον φιλολογική η συζήτηση για το προκείμενο ζήτημα χωρίς να έχει τεθεί υπόψιν των δικαστών ο τρόπος, η διαδικασία και ο χρόνος της τυχόν υλοποίησης της απόφασης περί ενοποίησης του πρώτου βαθμού, ώστε να αξιολογηθούν τα κριτήρια αυτά και να διατυπωθούν τυχόν ασάφειες, αμφιβολίες και λάθη. Η ίδια άλλωστε, η ΕνΔΕ ανακοίνωσε στα μέλη της ότι θα κληθούν οι φορείς της Δικαιοσύνης να εκθέσουν τις απόψεις τους, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να συμβάλλει σε μια Δικαιοσύνη αποτελεσματική, θεματοφύλακα των δικαιωμάτων των πολιτών. Αυτό εξάλλου, είναι και το ζητούμενο, ώστε αν ήθελε κριθεί το υπό έρευνα θέμα ως επείγον, φρονώ ότι η βαθμολογική εξέλιξη των δικαστών του πρώτου βαθμού, που φαίνεται ότι απασχολεί σημαντικό αριθμό συναδέλφων, δεν μπορεί να αποτελεί βαρύνον κριτήριο για την κατ' αρχήν αρνητική τοποθέτηση περί της ενοποίησης του πρώτου βαθμού. Με βάση όσα προεκτέθηκαν εισηγούμαι την αναβολή της συζήτησης επί του θέματος εωσότου τοποθετηθούν οι αρμόδιοι φορείς καταρτίζοντας σχετική πρόταση, ώστε τότε η Ολομέλεια να αποφανθεί επί των συγκεκριμένων διαδικασιών που τυχόν θα επιλεγθούν για την διαμόρφωση της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του πρώτου βαθμού, υπό το πρίσμα της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας.

Επί της εισηγήσεως ακολούθησε διάλογος και τα μέλη εξέφρασαν την άποψή τους.

Πέντε μέλη και συγκεκριμένα, η εισηγήτρια Πρόεδρος Πρωτοδικών Γεωργία Τσώκου, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών Χρυσοβαλάντης Λέτσιος και οι Πρωτοδίκες Δημήτριος Νικολαΐδης, Αικατερίνη Σοφianού και Ευάγγελος-

Αλέξανδρος Λίταινας είχαν την γνώμη ότι προώρως εισάγεται το ζήτημα, κατά την ως άνω εισήγηση.

Ακολούθως, τον λόγο έλαβε ο Ελευθέριος Τοπαλνάκος, Πρωτοδίκης, ο οποίος απευθυνόμενος προς την Ολομέλεια των Δικαστών του Πρωτοδικείου Λάρισας, εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο του ήδη διεξαγόμενου δημοσίου διαλόγου για το ζήτημα της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας, εκκινούμε από τη θεμελιακή αφετηριακή σκέψη ότι αυτός (δημόσιος διάλογος) πρέπει να εμφορείται από τις αρχές του αμοιβαίου σεβασμού αλλά και της θεσμικής αυτογνωσίας και αυτοκατανόησης του κάθε κλάδου. Η προοπτική της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας δεν αποτελεί μία καινοφανή διακήρυξη, αλλά έχει απασχολήσει και κατά το παρελθόν τη δημόσια σφαίρα, χωρίς, όμως, ουδέποτε να υλοποιηθεί, παρ' ότι, μάλιστα, λίαν προσφάτως, ψηφίστηκε ο νέος Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Ν. 4938/2022). Το γεγονός τούτο δεν δύναται να διαλάθει της προσοχής μας και εμβάλλει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την επιτυχία του τωρινού εγχειρήματος. Η υποστηριζόμενη εκδοχή περί μη επιδείξεως ικανού (ποσοτικά) δικαιοδοτικού έργου από τα Ειρηνοδικεία, λόγω της εξάντλησης του κυρίως αντικειμένου τους, δηλαδή των αιτήσεων υπαγωγής στον Ν. 3869/2010, και αληθής υποτιθέμενη, δύναται αναντιρρήτως να ισοσκελιστεί με τη μεταφορά δικαστηριακής ύλης από τα Πρωτοδικεία προς τα Ειρηνοδικεία και συγκεκριμένα: 1) Με την αύξηση του ορίου της υλικής αρμοδιότητας του Ειρηνοδικείου, 2) Με τη μεταφορά όλων των υποθέσεων της εκουσίας δικαιοδοσίας και 3) Με την εκδίκαση των υποθέσεων του Κτηματολογίου. Τα επιχειρήματα που μας καθιστούν αντίθετους στην προοπτική της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας σταχυολογούνται αδρομερώς ως εξής: 1) Η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας θα οδηγήσει αιτιακά στη δημιουργία δικαστών πρώτου βαθμού δύο ταχυτήτων: Αυτών που έλαβαν αντίστοιχη επιμόρφωση, θεωρητική και πρακτική, φοιτώντας στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, στην οποία εισήχθησαν κατόπιν ιδιαίτερως απαιτητικών εξετάσεων, και αυτών που δεν έλαβαν αντίστοιχη επιμόρφωση, με όλες τις επαγόμενες συνέπειες στη διαμόρφωση της δικαστικής τους συγκρότησης. Αυτών που διαθέτουν την απαιτούμενη κατάρτιση, εξοικείωση και εμπειρία στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, δηλαδή του κατ' εξοχήν νευραλγικού τομέα απονομής δικαιοσύνης, και αυτών

που, εξ αντικειμένου, δεν την διαθέτουν. Ο προπεριγραφόμενος «δυϊσμός» θα διαχυθεί αναπόδραστα, αρχικά στους συλλειτουργούς της δικαιοσύνης και τελικά στους ίδιους τους πολίτες, δημιουργώντας κλίμα ανασφάλειας περί την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, η οποία βαθμιαία θα οδηγήσει σε απαξίωση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας. 2) Η ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας θα θέσει προσκόμματα στην υπηρεσιακή εξέλιξη των δικαστικών λειτουργών του πρώτου βαθμού και θα δημιουργήσει ανεπίτρεπτες στρεβλώσεις και καταστρατηγήσεις στην επετηρίδα τους. 3) Θα παρατηρηθεί προφανής δυσαναλογία ανάμεσα στον αριθμό των εκδιδόμενων αποφάσεων του «ενοποιημένου» πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας και στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις των Δικαστών του δεύτερου βαθμού (Εφετών). Η επαναφορά των πολυμελών συνθέσεων ως αντιπρόταση συνιστά οπισθοδρόμηση και αντιφάσκει πλήρως με την επικρατούσα κατά τα τελευταία χρόνια νομοθετική τάση για κατάργηση των δυσκίνητων πολυμελών συνθέσεων χάριν της ταχύτητας απονομής δικαιοσύνης. 4) Η απουσία αντίστοιχης υλικοτεχνικής υποδομής (κτηριακών εγκαταστάσεων, ακροατηρίων, γραφείων δικαστών κ.α.) που να καθιστά λειτουργική και βιώσιμη την υπηρεσιακή καθημερινότητα των δικαστών του πρώτου βαθμού. Καταληκτικά, η προοπτική της ενοποίησης του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας δεν είναι συμβατή με την εμπεδωθείσα επί πολλά έτη δικαστηριακή πραγματικότητα και δεν αποτελεί πρόσφορο μέσο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της επιτάχυνσης της απονομής δικαιοσύνης, παραβλέπει δε, κρίσιμα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία ως προς την απονομή της δικαιοσύνης σε πρώτο βαθμό και εξομοιώνει κατά τρόπο βεβιασμένο και ανορθόδοξο ανόμοιες καταστάσεις. Συνεπαγωγικά, μέσα στο πλαίσιο των θεσμικών μας δυνατοτήτων ως δικαστών και με απόλυτο σεβασμό στη θεσμική και ιστορική προέλευση κάθε κλάδου, δηλώνουμε την αντίθεσή μας στην ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας.

Η Ολομέλεια, κρίνοντας κατά πλειοψηφία ότι το ζήτημα ωρίμως εισάγεται προς συζήτηση κατά τα προαναφερόμενα, συντάχθηκε με την ως άνω πρόταση και δήλωσε την αντίθεσή της στην ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας. Η πλειοψηφούσα γνώμη σχηματίστηκε από τις ψήφους των ακόλουθων Δικαστών: Θεοδώρας Τέτσιου, Χρυσοβαλάντη Λέτσιου, Προέδρων Πρωτοδικών, Ευαγγελίας Αποστόλου, Ελευθέριου Τοπαλνάκου, Αρετής Κουκουτίμπα, Ιωάννη Μπαντίδη, Ελένης Σούρλα, Γαρυφαλλιάς Σπυρίδου,

Ανδρομάχης Αργύρη, Δημοσθένη Ρίζου, Μαριάννας Χαρίση, Ευγενίας Τσακλίδου, Ευάγγελου Νικολάου και Αγνής Γκατζόφλια, Πρωτοδικών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

A)

B) Η Ολομέλεια του Πρωτοδικείου Λάρισας αποφαινεται κατά πλειοψηφία ότι είναι αντίθετη στην ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε στη Λάρισα, στις 12 Δεκεμβρίου 2023.